

سینمای ۲۰۱۹؛ بدون شگفتی

میلاذ جلیلزاده

روزنامه‌نگار

فهرست پر فروش ترین فیلم های سال، چه در سینمای یک کشور و چه با مقیاس جهانی، هیچ وقت چندان چیز قابل دفاعی نبوده است. همیشه یک سری از سرگرمی های سطح پایین، مقدار قابل توجهی از کلیشه ها و فریب های تجاری در شکل گیری این رده بندی ها سهیم بوده اند؛ اما به هر حال چنین نیست که سال به سال سطح کیفی این فهرست ها قابل مقایسه با همدیگر نباشند. بعضی سال ها حال عمومی فرهنگ در یک کشور یا حتی در سطح جهان بدتر بوده و بعضی سال ها بهتر. مارتین اسکورسیزی اوایل ماه اکتبر در انگلستان با مجله امپایر مصاحبه ای کرد که در آن از او راجع به فیلم های کمپانی مارول پرسیده شد، درباره فیلم های ابرقهرمانی با شخصیت هایی ثابت مثل ثمن و سوپرن و آنت من و... که از فیلمی به فیلم دیگر می روند و همه ریشه در کتاب های داستان مصور دارند. اسکورسیزی گفت: «این فیلم ها بیشتر شبیه شهر بازی هستند تا سینما.» منظور او شهر بازی های موضوعی از قبیل دیزنی لند بود که اسباب بازی هایی بر اساس فضای فیلم ها داخل شان قرار داشت. این سخنان جرقه ای بود در انبار باروت. انگاز جهان منتظر روزنه ای می گشت تا از آن علیه چیزی که امروز مارول نماد آن است، سیل راه بیندازد. نه تنها دفاع فرانسیس فورد کاپولا از حرف اسکورسیزی و پس از آن کن لوچ که البته هر دو با لحنی تند تر بیان شدند، ماجرای این بحث را ادامه دار کردند، بلکه فضا چنان شد که می شد فهمید جهان چقدر منتظر صدایی دیگر است؛ صدایی که علیه وانمود ساختگی تجار امروزی هالیوود درباره سلیقه همه مردم دنیا باشد. واکنش های مخاطبان به این جمله کوتاه اسکورسیزی این را نشان می داد. این یک جمله ساده بود که پیچیدن طنین آن در جهان معلوم می کرد خیلی ها چقدر منتظر بودند یکی چنین حرفی زده شود و چه کسی سزاوارتر از مارتین اسکورسیزی، کسی که ضدیتی با سرگرمی نداشت و نمی شد او را نمادی از سینمای روشنفکری مایوس از فهم عامه مردم و فرورفته در فرم های شخصی دانست. اسکورسیزی بعدا یادداشتی نوشت و گفت که مارول البته یک نماد است و فرقی نمی کند دی سی کامیکس و دیزنی و سونی پیکچرز

ردیف	نام فیلم	فروش (دلار)
۱	انتقام جویان (پایان بازی)	۲,۷۹۷,۸۰۰,۵۶۴
۲	شیرشاه	۱,۶۵۵,۹۷۱,۸۵۸
۳	اسپایدرمن (دور از خانه)	۱,۱۳۱,۹۳۷,۹۹۶
۴	کاپیتان مارول	۱,۱۲۸,۲۷۴,۷۹۴
۵	داستان اسباب بازی ۴	۱,۰۷۳,۳۷۸,۸۸۱
۶	علاءالدین	۱,۰۵۵,۶۹۳,۹۵۳
۷	جوکر	۱,۰۴۰,۴۷۱,۵۲۲
۸	سریع و خشن (هائز و شاو)	۷۵۸,۹۱۰,۱۰۰
۹	نه‌زا	۷۰۰,۵۴۷,۷۵۴
۱۰	زمین سرگردان	۶۹۹,۷۶۰,۷۷۳

انتقام جویان؛ پایان بازی

یکی از اصلی ترین دعوها سر همین فیلم بود؛ «انتقام جویان؛ پایان بازی». فروش این فیلم اگرچه بسیار بالا بود، اما این فروش بالا را نمی شد چندان غافلگیرکننده دانست. این فروش بالا چیزی نبود جز نتیجه ریل گذاری هایی که توسط کمپانی های بزرگی مثل مارول کامیکس و دیزنی انجام شده بود. برادران روسو، کارگردان این فیلم هستند و بازیگرانی مثل رابرت داونی جونیور، کریس ایوانز، مارک رافلو، کریس همسورث، اسکارلت جوهانسون، جرمی رنر، دان، بردلای کوپر و جاش برولین در آن بازی کرده اند.

مرد عنکبوتی؛ دور از خانه

«مرد عنکبوتی؛ دور از خانه» به کارگردانی جان وائس در شرکت مارول کامیکس ساخته شده است. این فیلم دنباله ای بر «مرد عنکبوتی؛ بازگشت به خانه» (۲۰۱۷) محسوب می شود و همچنین بیست و سومین فیلم در دنیای سینمایی مارول به شمار می رود. از بازیگران فیلم می توان به تام هالند، ساموئل ال. جکسون، کوبی اسمالدرز، زندیا، جان فاورو، مریسا تومی و جیک جینلهاال اشاره کرد. فیلم سرشار از هزینه های تکنیکی است، چنانکه شاید چیز چندانیت بیشتر از همین هزینه های جلوه گرانه در آن دیده نشود.

داستان اسباب بازی ۴

بعد از «شیرشاه»، سری چهارم داستان اسباب بازی، یکی دیگر از پروژه های سینمایی آمریکا بود که یک نوستالژی قدیمی را زیر جلوه های پرخرج تکنولوژی دفن کرد. «داستان اسباب بازی ۴» یک اسباب بازی جدید به جمع کاراکترهای قبلی اش اضافه کرد و در قالب سه بعدی روانه پرده های سینما شد. جاش کولی که از سال ۲۰۰۴ به عنوان طراح استوری برد انیمیشن هایی مثل «شگفت انگیزان» و «پس از آن «ماشین ها» در ۲۰۰۶ و «اراتوبی» در ۲۰۰۷ کارش را شروع کرد، کارگردان این فیلم است.

جوکر

پدیده امسال سینماهای جهان بود. شاید نمونه هایی مثل این فیلم که تا حدودی ضد جریان هستند، در تاریخ سینمای آمریکا و جهان کم تعداد نباشد اما یکی از چیزهایی که جوکر را تا این حد مهم کرد، اوضاع امروز جهان و البته شنیده شدن صدایی در همراهی با احساسات مرتبط با این اوضاع بود. جوکر دشمن ثمن است و ثمن نمادی از سرمایه داری مفید و صلح جو. ثمن دشمنانی دارد که از طبقه تازه به دوران رسیده هستند. در حقیقت او غیر از جوکر با چنین گروه هایی هم درگیری دارد و از این جهت می شود او را مدافع و نماد طبقه «نخبگان اقتصادی» یا همان ثروتمندان اصل و به قول خودشان اشراف دانست. نقطه مقابل ثمن یک دیوانه قرار داده شده که بی هیچ دلیلی از کشتن لذت می برد. اما فیلم تاد فیلیپس تفسیر دیگری از این رویارویی ارائه داد و با توجه به اوضاع روز دنیا بسیار مورد توجه قرار گرفت.

شیرشاه

«شیرشاه» یک نام آشنا برای کودکانی است که در سنین پایین با انیمیشن کاغذی آن خاطرات زیادی داشتند؛ اما تکنیک سی جی ای در بازسازی سال ۲۰۱۹ این فیلم، تا حدی با افراط به کار رفته که بعضی از صحنه های فیلم ممکن است با پلان های بلند و بزرگ در مستند های حیات وحش اشتباه گرفته شوند. «شیرشاه» جدید را کودکان به هیچ وجه دوست ندارند و بزرگسالان هم که به شوق ملاقات با یک خاطره قدیمی یای آن نشستند، با سرخوردگی از پای فیلم بلند شدند.

کاپتان مارول

این یکی حتی نام کمپانی را هم روی خودش دارد و البته غیر از جلوه های متظاهرانه تکنیکی، یک خصوصیت دیگر را هم که جزء شاخصه های اصلی دوران مارولیسیم است در پوستر خود به شکلی عیان نشان می دهد؛ فمینیسم کور. این بیست و یکمین فیلم در کمپانی مارول است و قرار بود در سال ۲۰۱۴ ساخته شود که با پنج سال تاخیر روانه پرده ها شد. این فیلم کارگردان گمنامی به نام آنا بودن برعهده دارد که ظاهرا تنها دلیل سپرده شدن پروژه به او زن بودنش بوده است و در کنار او رایان فلک کارگردان دوم است.

علاءالدین

علاءالدین یک دیزنی لند هندی است که به اشتباه عنوان عربی پیدا کرده. فیلم موزیکال است و پر از رقص و سنگولی و پریدن از این شاخه به آن شاخه؛ اما رقص های آن و حتی لباس های هنرپیشه ها و طراحی دکور و صحنه، هندی است نه عربی. چیزی که در این فیلم قرار است مخاطبان را جذب کند، نه داستان فیلم، بلکه جلوه های بصری آن است. داستان درونمایه چندان پیچیده ای ندارد و پلات اصلی کار روی ماجرای دل بستن یک دختر ثروتمند (شاهزاده) به پسر فقیر سوار می شود.

هائز و شاو

نام دو شخصیت است که به ترتیب دو این جانسون و جیسون استاتهام نقش هایشان را بازی می کنند. داستان این فیلم دو سال پس از اتفاقات فیلم «سرنوشت خشمگین» یا همان «سریع و خشمگین ۸» به وقوع می پیوندد. دیوید لیچ که کارگردان «دپول ۲» تهیه کننده «جان ویک» هم بوده، کارگردان «هائز و شاو» است. او سابق بر این یک بدلکار بود و در سال ۱۹۹۹ با فیلم هدف دقیق به کارگردانی شلدون لیتچ شروع کرده بود و پس از اینکه کارگردان شد، کارهایی را جلوی دوربین برد که در آنها اساسا چیز چندانیت جز صحنه های پرخرج اکشن وجود ندارد. «هائز و شاو» از لحاظ کارگردانی دارای ایرادات واضحی است که کلیپ های آن در فضای مجازی پر شده اند، اما این چیزی نیست جز فیلمی که باید زیاد بفروشد، چون زیاد برای ساختن آن خرج شده است.

چینی ها به بالای جدول نزدیک شدند

و کاملا مبتنی بر رمان کلاسیک «سرمایه گذاری خدایان» خلق شده است. مخاطبان چینی تاثیر به سزایی در فروش آثار سینمای جهان دارند، به طوری که اگر مخاطبان چینی از ارکان خارج شوند، آثار مهم سینمایی فروش پایینی خواهند داشت. نمونه آن «روزی روزگاری هالیوود» به خاطر تحریم سینمای چین، در این کشور اکران نشده است و به همین دلیل فروش پایینی نسبت به سایر آثار سینمایی مطرح دنیا دارد. شان لی، دختر بروس لی به خاطر نحوه نمایش شخصیت پدرش در «روزی روزگاری هالیوود» شکایت خود را به وزارت ملی فیلم چین ارائه کرده است.

